WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)
z dnia 7 września 2006 r. *

W sprawie C-125/05

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez l'Østre Landsret (Dania) postanowieniem z dnia 15 marca 2005 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 17 marca 2005 r., w postępowaniu:

VW-Audi Forhandlerforeningen, działający w charakterze pełnomocnika **Vulcan Silkeborg A/S,**

przeciwko

Skandinavisk Motor Co. A/S,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: A. Rosas, prezes izby, J.P. Puissochet, S. von Bahr, U. Lõhmus i A. Ó Caoimh (sprawozdawca), sędziowie,

* Język postępowania: duński.

rzecznik generalny: L.A. Geelhoed,
sekretarz: H. von Holstein, zastępca sekretarza,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 16 lutego 2006 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu VW-Audi Forhandlerforeningen, działającego w charakterze pełnomocnika Vulcan Silkeborg A/S, przez M. Goeskjæra i P. Gregersena, advokater,

— w imieniu Skandinavisk Motor Co. A/S przez C. Karhulę Lauridsena, T. Ryhla i J. Ørskova Rasmussena, advokater,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez N.B. Rasmussena i A. Whelana, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 27 kwietnia 2006 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 5 ust. 3 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1475/95 z dnia 28 czerwca 1995 r. w sprawie

stosowania art. [81] ust. 3 traktatu do niektórych kategorii porozumień dotyczących dystrybucji i serwisowania pojazdów silnikowych (Dz.U. L 145, str. 25).

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między VW-Audi Forhandlerforeningen (stowarzyszeniem autoryzowanych sprzedawców pojazdów marek Volkswagen i Audi), działającym w charakterze pełnomocnika Vulcan Silkeborg A/S (zwanego dalej „VS"), a Skandinavisk Motor Co. A/S (zwaną dalej „SMC") w przedmiocie zgodności z prawem dokonanego przez tę ostatnią wypowiedzenia — z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia — porozumienia, które zawarła z VS w celu dystrybucji pojazdów silnikowych marki Audi w Danii.

Ramy prawne

3 Zgodnie z motywem dziewiętnastym rozporządzenia nr 1475/95:

„Artykuł 5 ust. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 5 ust. 3 określają minimalne przesłanki zwolnienia w zakresie okresu trwania i rozwiązania porozumienia dotyczącego dystrybucji i serwisowania pojazdów, ponieważ z uwagi na nakłady poczynione przez dystrybutora w celu ulepszenia struktury dystrybucji i serwisowania towarów objętych umową zależność dystrybutora od dostawcy wzrasta w przypadku umów krótkookresowych lub umów, które mogą zostać rozwiązane w krótkim okresie czasu. Jednakże, aby nie hamować rozwoju elastycznych i efektywnych struktur dystrybucji, należy przyznać dostawcy nadzwyczajne prawo do rozwiązania porozumienia w przypadku konieczności dokonania reorganizacji całości lub znacznej części sieci dystrybucji. [...]" [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tego rozporządzenia poniżej].

4 Artykuł 1 rozporządzenia nr 1475/95 zwalnia z zakazu, o którym mowa w art. 81 ust. 1 WE, porozumienia, na podstawie których dostawca zobowiązuje autoryzowanego sprzedawcę do promowania na określonym terytorium dystrybucji towarów objętych umową i zobowiązuje się zagwarantować mu w ramach tego terytorium zaopatrzenie w pojazdy i części zamienne do tych pojazdów.

5 Artykuł 4 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia przewiduje, że zobowiązanie, w ramach którego dystrybutor zobowiązuje się do przestrzegania minimalnych wymogów w zakresie dystrybucji i serwisowania pojazdów dotyczących w szczególności wyposażenia pomieszczeń handlowych lub naprawy i przeglądu towarów objętych umową, nie stoi na przeszkodzie zwolnieniu.

6 Artykuł 5 ust. 2 i 3 tego rozporządzenia przewiduje:

„2. W przypadku gdy dystrybutor przyjął na siebie zobowiązania, o których mowa w art. 4 ust. 1, w celu ulepszenia struktury dystrybucji i serwisowania pojazdów, zwolnienie znajduje zastosowanie, pod warunkiem że:

[...]

2) porozumienie zostało zawarte na okres przynajmniej pięciu lat lub w przypadku porozumienia zawartego na czas nieokreślony zwykły termin wypowiedzenia wynosi przynajmniej dwa lata dla obu stron; [...]

[...]

3. Przesłanki zwolnienia określone w ust. 1 i 2 nie stoją na przeszkodzie:

— prawu dostawcy do rozwiązania porozumienia z zachowaniem przynajmniej rocznego terminu wypowiedzenia w przypadku konieczności dokonania reorganizacji całości lub znacznej części sieci dystrybucji,

[...]

W każdym przypadku strony zobowiązane są wobec braku zgody przewidzieć przyspieszony system rozstrzygnięcia sporu, taki jak odwołanie się do niezależnego biegłego lub arbitra, przy czym nie narusza to prawa stron do wniesienia sprawy do właściwego sądu zgodnie z przepisami właściwego prawa krajowego".

7 W broszurze wyjaśniającej do rozporządzenia nr 1475/95 Komisja Wspólnot Europejskich w odpowiedzi na pytanie 16 lit. a), zatytułowane: „Czy istnieje możliwość wcześniejszego rozwiązania porozumienia?", wypowiedziała się w sposób następujący:

„Producent pojazdów ma prawo do wcześniejszego rozwiązania porozumienia (z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia), jeżeli jest on zmuszony dokonać reorganizacji całości lub znacznej części swojej sieci dystrybucji. O konieczności dokonania reorganizacji decydują strony w drodze porozumienia lub na wniosek dystrybutora niezależny biegły lub arbiter. Zwrócenie się do niezależnego biegłego lub arbitra nie narusza prawa stron do wniesienia sprawy do sądu krajowego na podstawie prawa krajowego [art. 5 ust. 3]. W przypadku gdy dostawca zastrzega sobie w umowie prawo do jednostronnego rozwiązania porozumienia wykraczającego poza granice ustanowione rozporządzeniem, traci on automatycznie korzyść wynikającą ze zwolnienia grupowego [art. 6 ust. 1 pkt 5 [...]].

Ta możliwość wcześniejszego rozwiązania porozumienia została wprowadzona w celu umożliwienia producentowi elastycznego reagowania na zmiany w jego strukturach dystrybucji [motyw dziewiętnasty]. Konieczność dokonania reorganizacji może być konsekwencją zachowania konkurentów lub ewolucji warunków gospodarczych, niezależnie od tego, czy ewolucja ta została wywołana przez wewnętrzne decyzje producenta, czy też zdarzenia zewnętrzne, jak na przykład zamknięcie przedsiębiorstwa zatrudniającego dużą liczbę osób w danym regionie. Z uwagi na olbrzymią ilość ewentualnych sytuacji nierealistyczne jest wymienienie wszystkich możliwych przyczyn reorganizacji.

To właśnie badanie specyficznej organizacji sieci danego producenta pozwala na ustalenie w każdym przypadku, czy reorganizacja obejmuje »znaczną« część sieci, czy też nie. Przymiotnik »znaczna« odnosi się zarazem do aspektów gospodarczego oraz geograficznego, który może zostać ograniczony do sieci w jednym danym państwie członkowskim lub do części jego terytorium. W każdym razie konstruktor winien dojść do porozumienia czy to z niezależnym biegłym, arbitrem, czy też dystrybutorem, którego umowa dotycząca dystrybucji ma zostać rozwiązana, bez potrzeby przeprowadzania konsultacji z innymi dystrybutorami, których rozwiązanie tej umowy dotyczy pośrednio".

8 Z dniem 1 października 2002 r. rozporządzenie nr 1475/95 zostało zastąpione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1400/2002 z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 traktatu do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych w sektorze motoryzacyjnym (Dz.U. L 203, str. 30).

9 Artykuł 4 ust. 1 rozporządzenia nr 1400/2002, zatytułowany „Ograniczenia podstawowe", przewiduje, że zwolnienie nie ma zastosowania do porozumień wertykalnych, których przedmiotem są pewne ograniczenia określone w tym przepisie.

10 Artykuł 10 tego rozporządzenia stanowi:

„Zakaz ustanowiony w art. 81 ust. 1 nie stosuje się w okresie od dnia 1 października 2002 r. do dnia 30 września 2003 r. w odniesieniu do porozumień już obowiązujących w dniu 30 września 2002 r., które nie spełniają warunków zwolnienia przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, ale które spełniają warunki zwolnienia przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 1475/95".

11 W broszurze wyjaśniającej do rozporządzenia nr 1400/2002 w odpowiedzi na pytanie 20, zatytułowane: „W jaki sposób może odbywać się w okresie przejściowym rozwiązywanie umów, które są zgodne z rozporządzeniem nr 1475/95?", Komisja wypowiada się w następujący sposób:

„Wygaśnięcie rozporządzenia nr 1475/95 w dniu 30 września 2002 r. i zastąpienie go nowym rozporządzeniem nie oznacza samo w sobie, że powinna zostać dokonana reorganizacja sieci. Niemniej po wejściu w życie nowego rozporządzenia dany producent pojazdów może postanowić o dokonaniu reorganizacji znacznej części swojej sieci. Aby powiadomienia o rozwiązaniu umowy były zgodne z rozporządzeniem nr 1475/95, a tym samym mogły korzystać z okresu przejściowego, powinny one być przesłane dwa lata z góry, chyba że postanowiona została reorganizacja lub istnieje zobowiązanie do zapłaty odszkodowania".

12 Ponadto w akapicie czwartym odpowiedzi na pytanie 68, zatytułowane: „Czy rozporządzenie przewiduje minimalne terminy wypowiedzenia?", we wspomnianej broszurze wskazano w zakresie rozwiązania umowy z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia, że:

„Kwestia, czy reorganizacja sieci jest konieczna, czy nie, jest kwestią obiektywną i fakt, że dostawca uważa taką reorganizację za niezbędną, nie rozstrzyga sprawy w przypadku sporu. W takim wypadku rozstrzygnięcie tej kwestii należy do sędziego krajowego lub arbitra na podstawie okoliczności sprawy".

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

13 W dniu 21 września 1996 r. SMC zawarła z VS, przedsiębiorstwem, które od 1975 r. zajmuje się dystrybucją pojazdów marki Audi w Danii, nowe porozumienie dotyczące dystrybucji wspomnianych pojazdów w tym państwie członkowskim.

14 Artykuł 19 pkt 1 tego porozumienia, zatytułowany „Rozwiązanie z zachowaniem skróconego terminu wypowiedzenia", stanowi:

„W przypadku wystąpienia konieczności dokonania reorganizacji całości lub znacznej części sieci dystrybucji dostawcy, może on [...] rozwiązać niniejszą umowę z zachowaniem formy pisemnej, w drodze listu poleconego, oraz z zachowaniem terminu wypowiedzenia wynoszącego dwanaście miesięcy".

15 W dniu 16 maja 2002 r. Audi AG (zwane dalej „Audi") zatwierdziło plan reorganizacji swojej sieci dystrybucji w Danii, który określa między innymi liczbę dystrybutorów umożliwiającą realizację zamierzonych celów finansowych w tym państwie członkowskim.

16 W dniu 2 września 2002 r. SMC wysłała do 28 dystrybutorów Audi w Danii, a wśród nich również do VS, następujące pismo:

„W świetle nowego zwolnienia wspólnotowego dotyczącego kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych w sektorze motoryzacyjnym, które weszło w życie w dniu 1 października 2002 r., jesteśmy zmuszeni zrestrukturyzować naszą sieć dystrybucji w okresie roku i dostosować umowy dotyczące dystrybucji do nowego rozporządzenia w sprawie zwolnienia grupowego.

A zatem zgodnie z art. 19 pkt 1 umowy dotyczącej dystrybucji z uwagi na konieczność dokonania reorganizacji jesteśmy zobowiązani wypowiedzieć zawartą z Państwem umowę w zakresie dotyczącym samochodów osobowych Audi z terminem wypowiedzenia wynoszącym dwanaście miesięcy, który upływa w dniu 30 września 2003 r.".

17 W tym samym dniu SMC wysłała osobne pismo do VS, w którym wskazała, że w ciągu kilku następnych miesięcy określi wymogi stawiane w przyszłości poszczególnym dystrybutorom przez Audi, podkreślając, że jest wciąż za wcześnie, by całościowo oszacować konsekwencje dla obecnej sieci dystrybucji Audi.

18 Pismem z dnia 3 października 2002 r. SMC poinformowała VS po pierwsze, że w celu sprostania przyszłemu popytowi na rynku istniejąca sieć dystrybucji zostanie ograniczona z 28 do 14 dystrybutorów, a po drugie, że nie planuje się zaoferowania VS nowej umowy dotyczącej dystrybucji.

19 W tych okolicznościach VW-Audi Forhandlerforeningen, działając w imieniu i na rachunek dystrybutorów pojazdów marki Audi, których umowy dotyczące dystrybucji zostały rozwiązane, wniósł pozew do sądu krajowego, utrzymując, że termin wypowiedzenia powinien był wynosić 24 miesiące.

20 Stwierdzając, że niniejszy spór porusza kwestie dotyczące wykładni prawa wspólnotowego, Østre Landsret postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy art. 5 ust. 3 rozporządzenia [...] nr 1475/95 [...] należy interpretować w ten sposób, że dokonane przez dostawcę rozwiązanie porozumienia dotyczącego dystrybucji z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia wymaga uzasadnienia wykraczającego poza odwołanie się do tego przepisu?

2) W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze:

Jakie mogą być wymagania stawiane na podstawie prawa wspólnotowego w zakresie treści takiego uzasadnienia i kiedy należy przedstawić to uzasadnienie?

3) Czym skutkuje nieprawidłowe lub nieterminowe przedstawienie takiego uzasadnienia?

4) Czy art. 5 ust. 3 rozporządzenia [...] nr 1475/95 [...] należy interpretować w ten sposób, że rozwiązania porozumienia z dystrybutorem z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia należy dokonać na podstawie planu reorganizacji opracowanego wcześniej przez dostawcę?

5) W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie czwarte:

Jakie mogą być wymagania stawiane na podstawie prawa wspólnotowego w zakresie treści i formy takiego planu reorganizacji opracowanego przez dostawcę oraz kiedy należy go przedłożyć?

6) W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie czwarte:

Czy dostawca musi poinformować dystrybutora, któremu wypowiedział porozumienie, o treści planu reorganizacji, a jeśli tak, to kiedy i w jakiej formie?

7) W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie czwarte:

Czym skutkuje fakt, że plan reorganizacji nie spełnia wymagań, które można stawiać co do jego formy i treści?

8) Z duńskiej wersji językowej art. 5 ust. 3 rozporządzenia [...] nr 1475/95 wynika, że rozwiązanie przez dostawcę porozumienia z dystrybutorem z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia możliwe jest wtedy, gdy występuje »konieczność dokonania generalnej reorganizacji całości lub znacznej części sieci dystrybucji«. Pojęcie »konieczności« występuje we wszystkich wersjach językowych rozporządzenia [...] nr 1475/95, podczas gdy termin »generalna« — tylko w wersji duńskiej.

W tych okolicznościach:

Jakie mogą być wymagania w zakresie charakteru reorganizacji, aby dostawca mógł rozwiązać porozumienie z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia na podstawie art. 5 ust. 3 rozporządzenia [...] nr 1475/95?

9) Czy przy badaniu kwestii spełnienia warunków koniecznych, by dostawca mógł rozwiązać porozumienie z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia na podstawie art. 5 ust. 3 rozporządzenia [...] nr 1475/95, mają znaczenie ewentualne konsekwencje gospodarcze, jakie poniósłby dostawca, gdyby rozwiązał porozumienie z zachowaniem dwuletniego terminu wypowiedzenia?

10) Na kim spoczywa ciężar dowodu w zakresie spełnienia przez dostawcę warunków rozwiązania porozumienia z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia na podstawie art. 5 ust. 3 rozporządzenia [...] nr 1475/95, i w jaki sposób należy taki dowód przedstawić?

11) Czy art. 5 ust. 3 rozporządzenia [...] nr 1475/95 można interpretować w ten sposób, że warunki do tego, aby dostawca mógł rozwiązać porozumienie z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia na podstawie tego przepisu mogą zostać spełnione poprzez sam fakt, że wejście w życie rozporządzenia nr 1400/2002 w sprawie zwolnień grupowych samo w sobie mogło uczynić koniecznym dokonanie generalnej reorganizacji sieci dostawcy?".

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

21 W swych pytaniach sąd krajowy domaga się zasadniczo uściśleń dotyczących zakresu przewidzianego w art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95 prawa dostawcy do rozwiązania porozumienia z zachowaniem przynajmniej rocznego terminu wypowiedzenia w przypadku konieczności dokonania reorganizacji całości lub znacznej części sieci dystrybucji.

22 Jak to wskazały na rozprawie Komisja i SMC, w swych pytaniach sąd krajowy zmierza zasadniczo do ustalenia materialnych przesłanek, od których spełnienia uzależnione jest wykonanie takiego prawa do rozwiązania porozumienia (pytania ósme i dziewiąte). W tym kontekście powstaje również kwestia tego, na kim spoczywa ciężar dowodu w zakresie spełnienia tych przesłanek i w jaki sposób dowód taki winien zostać przedstawiony (pytanie dziesiąte). Ponadto sąd krajowy pragnie ustalić, czy to prawo do rozwiązania porozumienia jest dodatkowo poddane spełnieniu określonych przesłanek formalnych w zakresie uzasadnienia wypowie-

dzenia i wymogu dotyczącego istnienia planu reorganizacji (pytania od pierwszego do siódmego). Wreszcie sąd krajowy zwraca się z pytaniem, czy wejście w życie rozporządzenia nr 1400/2002 mogło samo w sobie uczynić koniecznym dokonanie reorganizacji sieci dystrybucji w rozumieniu wspomnianego przepisu rozporządzenia nr 1475/95 (pytanie jedenaste).

W przedmiocie pytań ósmego i dziewiątego

23 W pytaniach tych, które należy rozpatrzyć łącznie, sąd krajowy zmierza zasadniczo do ustalenia, jakie są materialne przesłanki, od których spełnienia uzależnione jest stosowanie art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95.

24 Zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia nr 1475/95, w przypadku gdy dystrybutor przyjął na siebie określone zobowiązania mające na celu ulepszenie struktury dystrybucji i serwisowania pojazdów, zwolnienie przewidziane przez to rozporządzenie znajduje zastosowanie, jeżeli porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony, pod warunkiem że zwykły termin wypowiedzenia wynosi przynajmniej dwa lata dla obu stron.

25 Jednakże zgodnie z art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze tego rozporządzenia przesłanki zwolnienia przewidziane w tym ostatnim przepisie nie stoją na przeszkodzie prawu dostawcy do rozwiązania porozumienia z zachowaniem przynajmniej rocznego terminu wypowiedzenia w przypadku konieczności dokonania reorganizacji całości lub znacznej części sieci dystrybucji.

26 W tym zakresie z motywu dziewiętnastego rozporządzenia nr 1475/95 wynika, że bez względu na nakłady poczynione przez dystrybutora w celu ulepszenia struktury dystrybucji i serwisowania towarów objętych umową nie może być hamowany rozwój elastycznych i efektywnych struktur dystrybucji. Zgodnie z tym motywem

należy przyznać dostawcy nadzwyczajne prawo do rozwiązania porozumienia w przypadku konieczności dokonania reorganizacji całości lub znacznej części sieci dystrybucji.

27 Z powyższego wynika, że art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze wspomnianego rozporządzenia ustanawia wyjątek, który jako taki winien podlegać wykładni zawężającej.

28 W tym zakresie z samego brzmienia tego przepisu wynika, że przewidziane w nim prawo do rozwiązania porozumienia jest zależne od łącznego spełnienia dwóch przesłanek dotyczących: po pierwsze zaistnienia reorganizacji całości lub znacznej części sieci dystrybucji danego dostawcy oraz po drugie okoliczności, czy reorganizacja ta jest konieczna.

29 Z brzmienia wspomnianego przepisu wynika, że pierwsza z tych przesłanek wymaga na wstępie, by zaistniała „reorganizacja" sieci danego dostawcy. Tego typu reorganizacja zakłada bezwzględnie dokonanie zmian w organizacji struktur dystrybucji tego dostawcy, które w szczególności mogą odnosić się do charakteru i form tych struktur, ich przedmiotu, podziału zadań wewnętrznych w ramach tych struktur, sposobu dostaw danych towarów i usług, liczby lub jakości uczestników tych struktur oraz ich zasięgu geograficznego.

30 Ponadto na podstawie samego brzmienia art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95 we wszystkich wersjach językowych poza duńską reorganizacja ta musi dotyczyć „całości" lub „znacznej części" sieci dostawcy. Omawiana tutaj zmiana struktur dystrybucji musi zatem być istotna zarówno pod względem merytorycznym, jak i geograficznym.

31 Zadaniem sądów krajowych i sądów arbitrażowych jest dokonanie — na podstawie wszystkich konkretnych okoliczności rozpoznawanego przez nie sporu, a w szczególności specyficznej organizacji sieci dystrybucji danego dostawcy — oceny, czy w danym przypadku mamy do czynienia z obiektywnym zaistnieniem takiej reorganizacji tej sieci.

32 W tym względzie, jak to również zauważyła Komisja i na co zwrócił uwagę rzecznik generalny w pkt 15–26 opinii, okoliczność, że duńska wersja art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95 odmiennie niż wszystkie pozostałe wersje językowe tego przepisu odnosi się do konieczności dokonania „generalnej" („gennemgribende") reorganizacji sieci dystrybucji, nie jest szczególnie istotna, ponieważ takie uściślenie nic nie dodaje do wymogu istotnej zmiany, wynikającego z zawartej we wszystkich pozostałych wersjach językowych przesłanki dotyczącej dokonania reorganizacji całości lub znacznej części sieci danego dostawcy.

33 Jeśli chodzi o drugą przesłankę, Komisja i SMC zauważają, że jedynie dostawca może w sposób niezależny ocenić, czy dokonanie reorganizacji jego sieci dystrybucji jest konieczne. Ich zdaniem rozporządzenie nr 1475/95 nie ma na celu skłonienia sądów powszechnych i arbitrażowych do dokonywania weryfikacji obaw handlowych dostawcy w ramach takiej reorganizacji. W ich przekonaniu swoboda dostawcy dotycząca ustalenia przez niego liczby własnych dystrybutorów nie może ponadto zostać w jakikolwiek sposób ograniczona przepisami tego rozporządzenia. Aby przesłanka ta została spełniona, wystarczy zatem, by między rozwiązaniem porozumienia a reorganizacją wspomnianej sieci istniał związek przyczynowy.

34 Teza ta, która różni się od tezy zaproponowanej przez Komisję w odpowiedzi na pytanie 68 broszury wyjaśniającej do rozporządzenia nr 1400/2002, nie może zostać przyjęta.

35 Prawdą jest, że w ramach sporu dotyczącego zgodności z prawem rozwiązania z zachowaniem skróconego terminu wypowiedzenia, którego można dokonać w okolicznościach przewidzianych w art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95, sądy krajowe i arbitrażowe nie mogą podważać rozważań gospodarczych i handlowych, w oparciu o które dostawca podjął decyzję o reorganizacji swojej sieci dystrybucji.

36 Jednakże konieczność dokonania takiej reorganizacji nie może — bez pozbawienia dystrybutorów wszelkiej skutecznej ochrony sądowej w tym zakresie — zależeć od dyskrecjonalnej oceny dostawcy, ponieważ zgodnie z art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95 to właśnie ta konieczność pozwala dostawcy — przy zachowaniu korzyści wynikającej ze zwolnienia grupowego, przewidzianego tym rozporządzeniem na podstawie art. 81 ust. 3 WE — na rozwiązanie porozumienia bez zachowania zwykłego terminu wypowiedzenia wynoszącego dwa lata, przewidzianego w art. 5 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia nr 1475/95.

37 Zarówno w świetle celu art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95, jak i faktu, że przepis ten ustanawia wyjątek, konieczność dokonania reorganizacji w celu skorzystania z prawa do rozwiązania porozumienia z zachowaniem przynajmniej rocznego terminu wypowiedzenia powinna w konsekwencji być możliwa do uzasadnienia w wiarygodny sposób względami wydajności gospodarczej opartymi na obiektywnych okolicznościach wewnętrznych lub zewnętrznych w stosunku do przedsiębiorstwa dostawcy, które w braku szybkiej reorganizacji sieci dystrybucji mogłyby z uwagi na konkurencyjne środowisko, w którym prowadzi działalność ten dostawca, zagrozić wydajności istniejących struktur wspomnianej sieci.

38 W konsekwencji sama okoliczność, że dostawca uważa, opierając się na subiektywnej ocenie handlowej dotyczącej sytuacji jego sieci dystrybucji, iż jej reorganizacja jest konieczna, nie jest wystarczająca dla dowiedzenia konieczności takiej reorganizacji w rozumieniu art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95. Natomiast w tym zakresie istotne są ewentualne

niekorzystne konsekwencje gospodarcze, które dostawca mógłby ponieść w przypadku rozwiązania porozumienia dotyczącego dystrybucji z zachowaniem dwuletniego terminu wypowiedzenia.

39 Zadaniem sądów krajowych i arbitrażowych jest dokonanie — na podstawie wszystkich konkretnych okoliczności rozpoznawanego przez nie sporu — oceny obiektywnej konieczności takiej reorganizacji.

40 W konsekwencji na pytania ósme i dziewiąte należy odpowiedzieć, że art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95 należy interpretować w ten sposób, że istnienie „konieczności dokonania reorganizacji całości lub znacznej części sieci dystrybucji" zakłada dokonanie istotnej zmiany struktur dystrybucji danego dostawcy zarówno pod względem merytorycznym, jak i geograficznym, która musi zostać uzasadniona w wiarygodny sposób względami wydajności gospodarczej opartymi na obiektywnych okolicznościach wewnętrznych lub zewnętrznych w stosunku do przedsiębiorstwa dostawcy, które z uwagi na konkurencyjne środowisko, w którym prowadzi działalność ten dostawca, mogłyby w braku szybkiej reorganizacji sieci dystrybucji zagrozić wydajności istniejących struktur tej sieci. W tym zakresie istotne są ewentualne niekorzystne konsekwencje gospodarcze, które dostawca mógłby ponieść w przypadku rozwiązania porozumienia dotyczącego dystrybucji z zachowaniem dwuletniego terminu wypowiedzenia. Zadaniem sądów krajowych i arbitrażowych jest dokonanie — na podstawie wszystkich konkretnych okoliczności rozpoznawanego przez nie sporu — oceny, czy przesłanki te są spełnione.

W przedmiocie pytania dziesiątego

41 W pytaniu dziesiątym sąd krajowy zmierza do ustalenia, na kim spoczywa ciężar dowodu w zakresie spełnienia przesłanek skorzystania z prawa do rozwiązania porozumienia z zachowaniem skróconego rocznego terminu wypowiedzenia na podstawie art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95 i w jaki sposób dowód ten winien zostać przedstawiony.

42 W tym zakresie należy przypomnieć, że Trybunał orzekł już w przeszłości, iż przedsiębiorstwo, które domaga się korzyści wynikającej ze zwolnienia indywidualnego, zobowiązane jest wykazać, że przesłanki wskazane w art. 81 ust. 3 WE zostały spełnione (zob. podobnie wyrok z dnia 17 stycznia 1984 r. w sprawach połączonych 43/82 i 63/82 VBVB i VBBB przeciwko Komisji, Rec. str. 19, pkt 52). W podobny sposób z uwagi na wyjątkowy względem zwykłego terminu wypowiedzenia przewidzianego w art. 5 ust. 2 pkt 2 charakter terminu wypowiedzenia przewidzianego w art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95 dostawca, który pragnie powołać się na prawo do rozwiązania porozumienia z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia, zobowiązany jest dowieść spełnienia przesłanek stosowania ostatniego z tych przepisów, w przypadku gdy zgodność z prawem takiego rozwiązania porozumienia została zakwestionowana przez dystrybutora przed sądami krajowymi lub arbitrażowymi.

43 Jeśli chodzi o sposób przedstawienia tego dowodu, kwestia ta — wobec braku właściwych w tym przedmiocie przepisów rozporządzenia nr 1475/95 — stanowi zagadnienie z zakresu prawa krajowego.

44 W konsekwencji na pytanie dziesiąte należy odpowiedzieć, że art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95 należy interpretować w ten sposób, że w przypadku zakwestionowania przez dostawcę przed sądami krajowymi lub arbitrażowymi zgodności z prawem rozwiązania porozumienia z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia, dostawca jest zobowiązany dowieść spełnienia przewidzianych przez ten przepis przesłanek skorzystania z prawa do rozwiązania porozumienia z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia. Sposób przedstawienia takiego dowodu stanowi kwestię z zakresu prawa krajowego.

W przedmiocie pytań od pierwszego do siódmego

45 W pytaniach od pierwszego do siódmego sąd krajowy zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95

należy interpretować w ten sposób, że zobowiązuje on dostawcę, który rozwiązuje porozumienie dotyczące dystrybucji na podstawie tego przepisu, po pierwsze do formalnego uzasadnienia decyzji o rozwiązaniu porozumienia i po drugie do opracowania przed podjęciem tej decyzji planu reorganizacji.

46 Zdaniem VS cel, którego realizacji służy wspomniany przepis, a mianowicie zapewnienie skutecznej konkurencji między sieciami dystrybucji poprzez zmniejszenie zależności dystrybutorów od dostawców, wymaga, by działalność dystrybutorów nie była ograniczana z uwagi na groźbę rozwiązania porozumienia. W konsekwencji dostawca winien być zobowiązany do przedstawienia na piśmie — najpóźniej w chwili dokonania wypowiedzenia — obiektywnych i wyraźnych przyczyn takiego wypowiedzenia. Ponadto wcześniejsze opracowanie planu reorganizacji stanowi zdaniem VS podstawowy element wymogu uzasadnienia. Takie samo stanowisko zajęła Komisja w opinii notyfikowanej duńskim organom ochrony konkurencji, jak również wynika ono z pisma skierowanego przez te ostatnie w dniu 20 grudnia 2002 r. do VW-Audi Forhandlerforeningen.

47 W tym zakresie należy jednak wskazać, że art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95 — w zakresie w jakim wskazuje, że przesłanki zwolnienia przewidziane w tym rozporządzeniu „nie stoją na przeszkodzie" prawu dostawcy do rozwiązania porozumienia z zachowaniem przynajmniej rocznego terminu wypowiedzenia w przypadku konieczności dokonania reorganizacji całości lub znacznej części sieci dystrybucji — ogranicza się, na co również słusznie zwraca uwagę Komisja w swych uwagach, do zawarcia we wspomnianym rozporządzeniu zwykłej możliwości, która przy zastrzeżeniu spełnienia określonych w tym przepisie przesłanek stosowania nie ogranicza przysługującej stronom swobody zawierania umów w formie, w jakiej obowiązuje ona w ramach właściwego prawa krajowego.

48 Chociaż art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95 zgodnie ze swym brzmieniem zezwala dostawcy na rozwiązanie porozumienia z zachowaniem skróconego terminu wypowiedzenia w przypadku konieczności dokonania reorganizacji swej sieci dystrybucji, to nie nakłada on na niego żadnego

szczególnego obowiązku w zakresie formalnego uzasadnienia takiego rozwiązania porozumienia oraz formy lub istoty reorganizacji. Należy stwierdzić, że takie obowiązki nie wynikają ponadto z żadnego innego przepisu tego rozporządzenia.

49 W tym okolicznościach, jak to słusznie utrzymuje w niniejszym postępowaniu Komisja, kwestia tego, czy rozwiązanie porozumienia z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia na podstawie art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95 winno zostać formalnie uzasadnione lub czy dostawca winien dysponować planem reorganizacji opracowanym przed dokonaniem wypowiedzenia, stanowi zagadnienie należące wyłącznie do zakresu prawa krajowego.

50 Wbrew temu, co utrzymuje VS, dystrybutorzy nie są z tego względu całkowicie pozbawieni ochrony sądowej, ponieważ, jak to wynika z pkt 42 i 44 niniejszego wyroku, w przypadku gdy dystrybutor zakwestionuje przed sądami krajowymi lub arbitrażowymi zgodność z prawem rozwiązania porozumienia z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia, dostawca jest zobowiązany uzasadnić takie rozwiązanie porozumienia poprzez wykazanie, że materialne przesłanki wymagane dla stosowania wspomnianego przepisu zostały faktycznie spełnione.

51 W konsekwencji na pytania od pierwszego do siódmego należy odpowiedzieć, że art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95 należy interpretować w ten sposób, że nie zobowiązuje on dostawcy, który dokonuje rozwiązania porozumienia na podstawie tego przepisu, do formalnego uzasadnienia decyzji o rozwiązaniu ani do opracowania planu reorganizacji przed podjęciem takiej decyzji.

W przedmiocie pytania jedenastego

52 W pytaniu tym sąd krajowy zmierza zasadniczo do ustalenia, czy wejście w życie rozporządzenia nr 1400/2002 mogło samo w sobie uczynić koniecznym dokonanie reorganizacji sieci dystrybucji dostawcy w rozumieniu art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95.

53 Komisja i SMC utrzymują w istocie, że samo wejście w życie rozporządzenia nr 1400/2002 mogło uczynić dokonanie reorganizacji sieci dystrybucji koniecznym. Zdaniem Komisji sąd krajowy lub arbitrażowy nie może odrzucić oceny takiej konieczności dokonanej przez dostawcę. Natomiast SMC podnosi, że w niniejszej sprawie samo wejście w życie tego rozporządzenia uczyniło koniecznym dokonanie istotnej reorganizacji jej sieci dystrybucji w Danii, w szczególności z uwagi na przejście z systemu dystrybucji wyłącznej wraz z ochroną terytorialną na system dystrybucji selektywnej bez tego typu ochrony, w którym warsztaty mogą uzyskać autoryzację pod warunkiem spełnienia kryteriów jakościowych.

54 W tym zakresie należy zauważyć, że rozporządzenie nr 1400/2002, jak to Komisja podkreśliła w broszurze wyjaśniającej do tego rozporządzenia, wprowadza istotne zmiany w stosunku do systemu zwolnienia grupowego ustanowionego na mocy rozporządzenia nr 1475/95, przewidując w celu uzyskania zwolnienia z niektórych ograniczeń konkurencji objętych zakazem wyrażonym w art. 81 ust. 1 WE bardziej surowe zasady niż te obowiązujące na podstawie wcześniejszego rozporządzenia.

55 W szczególności rozporządzenie nr 1400/2002 nie przyznaje zwolnienia grupowego w przypadku ograniczenia aktywnej i pasywnej sprzedaży przez uczestników systemu dystrybucji selektywnej [art. 4 ust. 1 lit. b) ppkt i) i iii), art. 4 ust. 1 lit. d) i e) tego rozporządzenia], zakazując w ten sposób w ramach zwolnienia grupowego połączenia dystrybucji wyłącznej i dystrybucji selektywnej zwolnionego na mocy rozporządzenia nr 1475/95 [art. 3 pkt 8–10 tego rozporządzenia].

56 Jednakże w celu skorzystania ze zwolnienia grupowego przewidzianego przez rozporządzenie nr 1475/95 dostawcy nie byli w żaden sposób zobowiązani do zawarcia w porozumieniach dotyczących dystrybucji tego typu ograniczeń konkurencji w rozumieniu art. 81 ust. 1 WE. W istocie rozporządzenie to, podobnie jak rozporządzenie nr 1400/2002, ogranicza się — jako rozporządzenie w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 WE — do wskazania podmiotom gospodarczym z danego sektora pewnych możliwości, pozwalających im na uchylenie się od zakazu

wyrażonego w art. 81 ust. 1 WE, mimo istnienia w zawartych przez nich porozumieniach dotyczących dystrybucji i serwisowania pojazdów pewnych rodzajów klauzul ograniczających konkurencję. Przepisy wspomnianych rozporządzeń nie zobowiązują jednak podmiotów gospodarczych do skorzystania z tych możliwości poprzez ustanowienie wiążących przepisów, które wpływają bezpośrednio na ważność lub treść postanowień umownych lub zobowiązują strony umowy do dostosowania treści ich umowy (zob. podobnie wyroki: z dnia 18 grudnia 1986 r. w sprawie 10/86 VAG France, Rec. str. 4071, pkt 12 i 16; z dnia 5 czerwca 1997 r. w sprawie C-41/96 VAG, Rec. str. I-3123, pkt 16; z dnia 30 kwietnia 1998 r. w sprawie C-230/96 Cabour, Rec. str. I-2055, pkt 47).

57 A zatem nawet jeśli — jak to wskazała SMC — przewidziane przez rozporządzenie nr 1475/95 zwolnienie grupowe mogło zostać uzyskane wyłącznie pod warunkiem, że dystrybutor zobowiązał się do zapewnienia usług naprawczych i przeglądowych oraz usług związanych z usuwaniem wad konstrukcyjnych [art. 4 ust. 1 pkt 1 i 6 oraz art. 5 ust. 1 pkt 1 tego rozporządzenia], podczas gdy rozporządzenie nr 1400/2002 nie przyznaje zwolnienia grupowego w przypadku ograniczenia uprawnienia dystrybutora do zlecania świadczenia usług naprawczych lub przeglądowych mającym autoryzację osobom zajmującym się naprawami ani w przypadku ograniczenia uprawnienia tych ostatnich do ograniczenia swojej działalności tylko do świadczenia takich usług [art. 4 ust. 1 lit. g) i h) tego ostatniego rozporządzenia], rozporządzenie nr 1400/2002 w żaden sposób nie zakazuje dystrybutorowi, by wciąż zapewniał on świadczenie tego typu usług jako osoba zajmująca się naprawami mająca autoryzację w ramach ustanowionego przez dostawcę systemu dystrybucji wyłącznej lub selektywnej.

58 Z powyższego wynika — jak to w istocie wskazała Komisja w odpowiedzi na pytanie 20 w broszurze wyjaśniającej do rozporządzenia nr 1400/2002 — że samo wejście w życie tego rozporządzenia w żaden sposób nie czyni koniecznym dokonania reorganizacji sieci dystrybucji dostawcy w rozumieniu art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95.

59 Jednakże z uwagi na istotne zmiany systemu zwolnienia wprowadzone przez rozporządzenie nr 1400/2002 jego wejście w życie mogło skłonić niektórych dostawców do wprowadzenia zmian w ich porozumieniach dotyczących dystrybucji

celem zapewnienia, że wciąż będą one korzystać ze zwolnienia grupowego przewidzianego przez to rozporządzenie. W szczególności mogło mieć to miejsce, w przypadku gdy porozumienia zawarte w ramach systemu ustanowionego przez rozporządzenie nr 1475/95 zgodnie z tym rozporządzeniem zawierały ograniczenia „podstawowe" w rozumieniu art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 1400/2002.

60 To właśnie z uwagi na te istotne zmiany wprowadzone przez rozporządzenie nr 1400/2002 art. 10 tego rozporządzenia przewidział, że zakaz ustanowiony w art. 81 ust. 1 WE nie stosuje się w okresie od dnia 1 października 2002 r. do dnia 30 września 2003 r. w odniesieniu do porozumień już obowiązujących w dniu 30 września 2002 r., które nie spełniały warunków zwolnienia przewidzianych w tym rozporządzeniu, ale które spełniały warunki zwolnienia przewidziane w rozporządzeniu nr 1475/95.

61 Jak to również wynika z motywu trzydziestego szóstego rozporządzenia nr 1400/2002, zmiany, których dostawcy mogą dokonać w ramach ich sieci dystrybucji w wyniku wejścia w życie rozporządzenia nr 1400/2002, mogą zostać wprowadzone — przy uwzględnieniu wyjątku ustanowionego w art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95 — poprzez zwykłe dostosowanie umów obowiązujących w dniu, w którym to ostatnie rozporządzenie przestało obowiązywać, w ciągu przewidzianego w tym celu okresu przejściowego, przy czym — jak to słusznie utrzymywał VS podczas rozprawy — takie dostosowanie nie stwarza automatycznie w świetle właściwego prawa krajowego konieczności rozwiązania tych umów ani też w żadnym wypadku konieczności dokonania reorganizacji całości lub znacznej części wspomnianej sieci dystrybucji.

62 Jednakże należy przyznać, że nawet jeśli wejście w życie rozporządzenia nr 1400/2002 nie czyni automatycznie dokonania reorganizacji sieci dystrybucji koniecznym, może ono w pewnych przypadkach, w zależności od szczególnych cech specyficznej organizacji sieci dystrybucji każdego z dostawców, uczynić koniecznym dokonanie na tyle istotnych zmian, że powinny one zostać uznane za rzeczywistą

reorganizację tej sieci w rozumieniu art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95.

63 A zatem taka reorganizacja mogła okazać się konieczna w rozumieniu tego przepisu między innymi wtedy, gdy w celu dalszego korzystania ze zwolnienia grupowego dostawca łączący przed wejściem w życie rozporządzenia nr 1400/2002 dystrybucję wyłączną z dystrybucją selektywną decydował się na zorganizowanie własnej sieci wyłącznie w systemie dystrybucji selektywnej lub na utrzymanie systemu dystrybucji wyłącznej tylko dla usług sprzedaży, ustanawiając zarazem system dystrybucji selektywnej dla usług serwisowania świadczonych przez mające autoryzację osoby zajmujące się naprawami.

64 Jednakże sądy krajowe lub arbitrażowe powinny, korzystając ze wskazówek dostarczonych przez Trybunał w pkt 28–38 niniejszego wyroku, dokonać oceny — na podstawie wszystkich konkretnych okoliczności rozpatrywanego przez nie sporu, a w szczególności na podstawie dowodów przedstawionych w tym celu przez dostawcę — czy wprowadzone przez niego zmiany stanowią tego typu reorganizację jego sieci dystrybucji oraz czy reorganizacja ta stała się konieczna w wyniku wejścia w życie rozporządzenia nr 1400/2002.

65 W konsekwencji na pytanie jedenaste należy odpowiedzieć, że samo wejście w życie rozporządzenia nr 1400/2002 nie uczyniło koniecznym dokonania reorganizacji sieci dystrybucji dostawcy w rozumieniu art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95. Jednakże z uwagi na specyficzną organizację sieci dystrybucji każdego z dystrybutorów mogło ono uczynić koniecznym dokonanie na tyle istotnych zmian, że stanowią one rzeczywistą reorganizację tej sieci w rozumieniu tego przepisu. Zadaniem sądów krajowych i arbitrażowych jest dokonanie — na podstawie wszystkich konkretnych okoliczności rozpoznawanego przez nie sporu — oceny, czy ma to miejsce w danym przypadku.

W przedmiocie kosztów

66 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia Komisji (WE) nr 1475/95 z dnia 28 czerwca 1995 r. w sprawie stosowania art. [81] ust. 3 traktatu do niektórych kategorii porozumień dotyczących dystrybucji i serwisowania pojazdów silnikowych należy interpretować w ten sposób, że:

— **istnienie „konieczności dokonania reorganizacji całości lub znacznej części sieci dystrybucji" zakłada dokonanie istotnej zmiany struktur dystrybucji danego dostawcy zarówno pod względem merytorycznym, jak i geograficznym, która musi zostać uzasadniona w wiarygodny sposób względami wydajności gospodarczej opartymi na obiektywnych okolicznościach wewnętrznych lub zewnętrznych w stosunku do przedsiębiorstwa dostawcy, które z uwagi na konkurencyjne środowisko, w którym prowadzi działalność ten dostawca, mogłyby w braku szybkiej reorganizacji sieci dystrybucji zagrozić wydajności istniejących struktur tej sieci. W tym zakresie istotne są ewentualne niekorzystne konsekwencje gospodarcze, które dostawca mógłby ponieść w przypadku rozwiązania porozumienia**

dotyczącego dystrybucji z zachowaniem dwuletniego terminu wypowiedzenia. Zadaniem sądów krajowych i arbitrażowych jest dokonanie — na podstawie wszystkich konkretnych okoliczności rozpoznawanego przez nie sporu — oceny, czy przesłanki te są spełnione;

— **w przypadku zakwestionowania przez dostawcę przed sądami krajowymi lub arbitrażowymi zgodności z prawem rozwiązania porozumienia z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia, dostawca jest zobowiązany dowieść spełnienia przewidzianych przez ten przepis przesłanek skorzystania z prawa do rozwiązania porozumienia z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia. Sposób przedstawienia takiego dowodu stanowi kwestię z zakresu prawa krajowego;**

— **nie zobowiązuje on dostawcy, który dokonuje rozwiązania porozumienia na podstawie tego przepisu, do formalnego uzasadnienia decyzji o rozwiązaniu ani do opracowania planu reorganizacji przed podjęciem takiej decyzji;**

— **samo wejście w życie rozporządzenia Komisji (WE) nr 1400/2002 z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 traktatu do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych w sektorze motoryzacyjnym nie uczyniło koniecznym dokonania reorganizacji sieci dystrybucji dostawcy w rozumieniu art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze rozporządzenia nr 1475/95. Jednakże z uwagi na specyficzną organizację sieci dystrybucji każdego z dystrybutorów mogło ono uczynić koniecznym dokonanie na tyle istotnych zmian, że stanowią one rzeczywistą reorganizację tej sieci w rozumieniu tego przepisu. Zadaniem sądów krajowych i arbitrażowych jest dokonanie — na podstawie wszystkich konkretnych okoliczności rozpoznawanego przez nie sporu — oceny, czy ma to miejsce w danym przypadku.**

Podpisy